

вищих навчальних закладах. Цьому має сприяти активне впровадження системи соціальної відповідальності та партнерства бізнесу з академічною спільнотою у підготовці конкурентоспроможних фахівців. Забезпеченню підготовки фахівців високої якості має стати інтеграція вищих навчальних закладів, академічних і галузевих секторів науки, промисловості, бізнесу. У цьому сенсі цікавим та інформативним є звіт Центру «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності» за 2013 рік. Зокрема у звіті визначено ряд проблем, які на думку бізнесу і представників ВНЗ стають перепоною на шляху плідної співпраці. У трансформаційний період розвитку вітчизняної економіки втрачено тісні зв'язки і ефективну співпрацю між підприємницькими структурами, державними організаціями та вищими навчальними закладами. За час становлення вітчизняної економіки кожен із суб'єктів намагався насамперед вижити самостійно, і втрачені механізми співпраці до сьогодні не відновлено. Отже, існують різні вимоги до підготовки фахівця як з погляду роботодавця, так із позиції освітніх організацій, відсутні інвестиції з боку бізнесу для підготовки висококваліфікованих кадрів, навчально-науковий процес ізольований від бізнес-середовища. Партнерство бізнесу та вищих навчальних закладів удосконалює процес підготовки фахівців, що відповідають вимогам ринку праці, і сприяє розвитку дослідницької та інноваційної діяльності в країні. Проте, компанії практично не впливають на розробку навчальних програм і професійних стандартів. Представники бізнесу і вищої школи по-різному визначають основні перепони в партнерстві. Так, на думку, представників вищої школи, основними бар'єрами є недостатня поінформованість бізнесу про можливості співпраці з ВНЗ та орієнтованість бізнесу лише на швидке отримання прибутку. А на думку компаній – нерозуміння навчальними закладами реалій бізнес-світу та бюрократичність ВНЗ. Найпоширеніша модель партнерства, яка склалася сьогодні в Україні, – підготовка спеціалістів для потреб компаній через програми стажувань (проходження практики). Проте ця модель не має впливу на якість підготовки випускників ВНЗ загалом. Проведене Центром дослідження дає змогу зробити такі висновки: 1) пріоритетними напрямками партнерства компаній і ВНЗ у світі є: дослідження і розробки; розробка та оцінка курсів/програм; мобільність студентів як працівників; захист інтелектуальної власності; 2) в Україні основними напрямками партнерства бізнесу з ВНЗ є підготовка фахівців, що відповідають запитам компанії. 3) найпоширенішими формами співпраці є стажування та практика студентів; лекції для студентів; студентські проекти, конкурси, надання ВНЗ новітнього устаткування і технологій у форматі навчальних центрів, лабораторій тощо. Для розвитку партнерства потрібно також поживавити процес комунікації бізнес-структур і вищих навчальних закладів, створивши різноманітні платформи (форуми, зустрічі тощо) та поширити найкращі приклади партнерства компаній і ВНЗ, зокрема й закордонного.

Література

1. Якісна вища освіта : роль партнерств. Щорічна доповідь Центру «Розвиток КСВ» за 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://csr-ukraine.org/wp-content/uploads/2014/04/Research_Forum_Business-and-Universities.pdf

Мельничук В.В., к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу та аудиту в АПК

ГАРМОНІЗАЦІЯ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ І БІЗНЕС-СТРУКТУР В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Розвиток суспільства, заснованого на знаннях, можливий тільки за умови інноваційного шляху побудови економіки та розвитку високотехнологічного виробництва. Для здійснення ефективного керівництва інноваційними процесами, розробки та впровадження інноваційних проектів необхідні висококваліфіковані фахівці. У цих умовах особливо зростає роль навчальних закладів та якості освітніх послуг. Підготовка висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на національному, європейському та світовому ринках праці – потребує переосмислення векторів розвитку та принципів регулювання як самого ринку освітніх послуг, так і його відносин з ринком праці.

Соціальна відповідальність – це новий рівень розвитку суспільства, нова стратегія та концепція, яка інтегрує у собі національну стратегію, загальні людські цінності та етичну поведінку бізнес-організацій, споживачів, працівників, органів влади, інститутів громадянського суспільства, науково-дослідницьких установ та вищих навчальних закладів. Сьогодні більшість країн світу залучаються до концепції соціальної відповідальності як на місцевому, регіональному, так і на державному рівнях.

Соціальна відповідальність бізнесу поширена серед країн Європи. В одних країнах вона інтегрована в громадську політику (Данія, Франція, Фінляндія, Швеція), в інших – соціально відповідальні практики є виключно прерогативами компаній (Греція, Ірландія, Нідерланди, Словенія). В Європейському Союзі основна роль соціальної відповідальності бізнесу полягає у підтримці сталого розвитку компаній, що призводить до покращення ситуації на ринку праці, а також якості продуктів і послуг, що надаються компаніями (Комюніке Європейської Комісії, 2006).

Основними характеристиками соціальної відповідальності бізнесу є добровільність; інтегрованість у бізнес-стратегію організації, компанії; системність; користь для всіх заінтересованих сторін: співробітників, споживачів, акціонерів, громади тощо, а також для самого підприємства; внесок у процес сталого розвитку. Соціальна відповідальність не обмежується благодійністю. Соціальна відповідальність бізнесу – відповідальне ставлення будь-якої компанії до свого продукту або послуги, до споживачів, працівників, партнерів; активна соціальна позиція компанії, що полягає у гармонійному співіснуванні, взаємодії та постійному діалозі із суспільством, участі у вирішенні найгостріших соціальних проблем.

Механізм взаємодії ринків полягає у визначенні цілей і задач, принципів організації напрямків реалізації, а також форм, способів, методів, важелів, інструментів і пов'язаних з ними процедур впливу на процеси, що відбуваються в економічних об'єктах.

Таким чином, регулювання взаємодії ринків освітніх послуг і ринків праці (бізнес-структур) можливе за умови використання низки способів регулюючого впливу на процес їх спільного функціонування, а саме: координації, що спрямовані на забезпечення узгодженості роботи всіх ланок взаємодії; синхронізації, метою яких є впорядкування в часі процесів взаємодії і темпів розвитку ринків освітніх послуг і праці; субсидіарності, що включають чітке розмежування функцій і розподіл повноважень і забезпечують урахування інтересів усіх учасників взаємодії незалежно від їх владних, фінансових чи інших абсолютних можливостей, прикладом таких механізмів можуть бути різні форми соціального партнерства; саморегулювання, прикладом яких виступають різні види інтеграційних процесів, освітні кластери, альянси, консорціуми і т.п. засновані на ініціативі учасників і прямих зв'язках між ними.

Мервенецька В.Ф.,
доцент кафедри обліку, аналізу та аудиту в АПК
Шевченко Ю.А.,
ст. викладач кафедри обліку, аналізу та аудиту в АПК

ФУНКЦІЇ ВУЗУ ЯК СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО ІНСТИТУТУ

Освіта та професійна підготовка є фундаментом людського розвитку та прогресу суспільства. Це стратегічне значення освіти особливо зростає в епоху інформаційного суспільства і економіки знань. Дуже важливо, що через освіту можна робити бажані зміни в поведінці громадян на благо суспільства. За рахунок підвищення освітнього рівня розвиваються нові та удосконалюються старі цінності для задоволення життєвих потреб нації, таких як здоров'я, безпека, багатогранний людський розвиток та ін. Тобто розуміння і сприйняття соціальної відповідальності усіх видів людської діяльності має закладатись ще з часів учнівства і студентства кожної людини, яка в майбутньому стане відповідальним працівником, керівником, підприємцем, громадянином. Саме тому дуже важлива імплементація та розвиток корпоративної соціальної відповідальності у вищих навчальних закладах [1].

Представники ЮНЕСКО, європейських університетів у публікаціях останніх років висвітлюють проблеми розвитку університетської освіти як складової частини системи вищої освіти у ХХІ ст. Серед них: масовизація вищої освіти; інтернаціоналізація; фінансова криза університетів і шляхи виходу із неї; диверсифікація вищих навчальних закладів; проблеми якості вищої освіти; новітні технології навчання і проблема відкритості і конкурентоспроможності університетів; вирівнювання національних освітніх систем і роль університетів у цьому процесі; удосконалення управління; соціальна відповідальність університетів [2, с. 291–292].

Ми поділяємо позицію Д. Чарльза, згідно якої оцінка ролі університету в розвитку суспільства має як філософський, так і методологічний характер. Університети не є установами, що існують поза суспільної системи. Вони являють собою взаємодіючі елементи, локалізовані в просторі. Точніше, університети вбудовані в різні типи спільнот, частина яких мають місцеве значення, частина — глобальне. З цієї точки зору університети є невід'ємною частиною місцевої, національної та глобальної громадських систем, які формують частину того, що прийнято називати суспільством [3].